**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**
**Філософський факультет**
**Навчально-науковий інститут права**

Кафедра ***філософії та методології науки***
Кафедра ***інтелектуальної власності інформаційного права***

**«ЗАТВЕРДЖУЮ»**

Заступник директора інституту
з навчальної роботи
Всеволод ДЕМИДОВ
« 31 » серпня 2026 року

# РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

## МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З ОСНОВАМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

**для здобувачів освіти**

| | |
|---|---|
| галузі знань | **Е Природничі науки математика та статистика** |
| спеціальності | **Е4 «Науки про Землю»** |
| освітній рівень | **Магістр** |
| освітні програми | **Промислова геофізика і петрофізика** |
| вид дисципліни | **Обов'язкова** |

| | |
|---|---|
| Форма навчання | **заочна** |
| Навчальний рік | **2026/ 2027** |
| Семестр | **1** |
| Кількість кредитів ECTS | **3** |
| Мова викладання, навчання та оцінювання | **українська** |
| Форма заключного контролю | **залік** |

Викладачі: **Павлов Юрій Валерійович**, *кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософії та методології науки;*
**Харченко Олеся Степанівна**, *кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри інтелектуальної власності та інформаційного права*

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____(_____) «___»___20___
(підпис) ( ПІБ) (дата)
Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____(_____) «___»___20___
(підпис) ( ПІБ) (дата)

**КИЇВ – 2026**

**Розробник(и): Павлов Юрій Валерійович**, *кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософії та методології науки;* **Харченко Олеся Степанівна**, *кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри інтелектуальної власності та інформаційного права*

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри філософії та методології науки

_____ (Сергій ПЕТРУЩЕНКОВ)

Протокол № 1 від «31» серпня 2026 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО
в.о зав. кафедри інтелектуальної власності та інформаційного права

_____ (Інга КРИВОШЕЇНА)

Протокол № 16 від «20» ~~серпня~~ травня 2026 р.

Схвалено науково-методичною комісією філософського факультету

Протокол № 9 від «31» 08 2026 р.

Голова науково-методичної комісії _____ (Ірина МАСЛІКОВА)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією Навчально-наукового інституту права

Протокол № 10 від «19» червня 2026 року

Голова науково-методичної комісії _____ (Юліанна ЦВЕТКОВА)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією інституту ННІ «Інститут геології»

Протокол № 1 від «31» серпня 2026 року

Голова науково-методичної комісії _____ Всеволод ДЕМИДОВ

**1. Мета дисципліни** – ознайомлення студентів із сучасною методологією науки, здобуття ними знань з методології, методики та організації наукової діяльності, оволодіння методологією пізнання для забезпечення їхньої професійної соціалізації як науковців для здійснення фахової науково-дослідницької роботи, ознайомлення студентів з основними аспектами охорони і захисту інтелектуальної власності.

**2. Вимоги до вивчення навчальної дисципліни:** До початку вивчення цього курсу студенти мають:

- знати понятійно-категоріальний апарат навчальних дисциплін, що вивчались на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти;
- вміти застосовувати попередньо отримані знання в науковій роботі, планувати наукову роботу, аналізувати та встановлювати зміст прав інтелектуальної власності;
- володіти елементарними навичками проведення наукових досліджень, зокрема отриманими у процесі написання курсових робіт, опрацювання наукових статей, підготовки наукових тез тощо, володіти навичками критичного мислення, опрацювання значного масиву наукового матеріалу з наданням власних висновків та пропозицій.

**3. Анотація навчальної дисципліни:** «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності» є обов'язковою навчальною дисципліною, що забезпечує отримання загальних компетентностей випускниками Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Програма навчальної дисципліни складається з двох змістових частин. Перша частина спрямована на розгляд та аналіз специфіки сучасних методологічних концепцій, основ методології наукового пізнання та методики наукових досліджень; формування цілісного уявлення про науково-дослідницький процес; набуття дослідницьких навичок, усвідомлення цілей наукового дослідження, формування навичок правильного виконання кваліфікаційних і наукових робіт (магістерської роботи, наукової статті, дисертації); ознайомлення студентів з правовим забезпеченням організації наукової діяльності в Україні. У другій частині висвітлюються питання інтелектуальної власності, надаються знання щодо об'єктів та суб'єктів інтелектуальної власності, законодавчого врегулювання відносин у сферах, що пов'язані із використанням об'єктів інтелектуальної власності, студенти ознайомлюються з нормами міжнародного та вітчизняного законодавства у цій сфері, ефективними способами захисту прав інтелектуальної власності.

**4. Політика доброчесності та використання штучного інтелекту:** Політика щодо академічної доброчесності регламентується Законом Про академічну доброчесність (набрав чинності з 01.02.2026). Тексти індивідуальних робіт студентів перевіряються на плагіат та використання ШІ, в межах освітнього компоненту установлено рівень дозволу 2 (обмежено дозволене використання генеративного штучного інтелекту) відповідно до «Положення про використання штучного інтелекту при реалізації освітніх програм у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (введено в дію наказом ректора №164-32 від 05.03.2026).

**Академічна доброчесність.** Виконання всіх навчальних і контрольних завдань здійснюється з дотриманням Хартії академічної доброчесності та чинних положень Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Запозичення, використання даних, ідей, текстів, зображень, цифрових матеріалів та інших результатів мають бути належно атрибутовані. Порушення академічної доброчесності розглядаються відповідно до університетських процедур.

**Використання штучного інтелекту.** Інструменти штучного інтелекту можуть використовуватися лише у випадках і межах, визначених завданням та чинним Положенням про використання штучного інтелекту при реалізації освітніх програм у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. Здобувач освіти несе відповідальність за достовірність, коректність, оригінальність і академічну доброчесність поданого результату та, якщо це передбачено завданням або політикою Університету, зазначає факт, інструмент і мету використання ШІ. Використання ШІ під час індивідуальних контрольних заходів дозволяється лише за прямим дозволом викладача.

**Визнання результатів неформальної та/або інформальної освіти.** Результати навчання, здобуті в неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути подані до визнання у

встановленому Університетом порядку за умови їх відповідності результатам навчання цієї дисципліни та наявності підтвердних матеріалів.

**Дозволено:** генерування ідей щодо вибору напрямів, методів, методик, засобів дослідження, структури тексту та варіантів формулювань; перефразування та стилістичне вдосконалення власного тексту; використання штучного інтелекту для отримання рекомендацій, пояснень або варіантів рішень без прямого копіювання результатів генерації до підсумкової роботи без авторської адаптації.

**Заборонено:** включення до роботи згенерованих фрагментів без критичної перевірки та адаптації; використання інструментів, що формують узагальнений або згенерований текстовий результат на основі вебджерел, без його самостійної інтерпретації та належного зазначення способу використання; передання до систем штучного інтелекту персональних даних, конфіденційної або службової інформації без належних правових підстав.

**Обов'язковим є декларування використання генеративного штучного інтелекту** (зазначення факту, мети та меж застосування) в роботах, що подаються для оцінювання.

Роботи, що містять дозволені елементи, створені із застосуванням штучного інтелекту, оцінюються на загальних підставах відповідно до наведених вище критеріїв.

Для захисту індивідуального (самостійного) завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій здобувачів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат та ШІ.

Списування під час проведення підсумкової контрольної роботи та іспиту (як і інших опитувань, які проводяться у письмовій формі) – заборонено (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання на підсумковій контрольній роботі чи при складанні іспиту. У разі повторного виявлення фактів порушення академічної доброчесності результати контролю будуть скасовані.

**5. Завдання (навчальні цілі):** ознайомити студентів із базовими принципами методологічної підготовки для професійної діяльності вченого; визначити особливості застосування загальнометодологічних принципів у науковій діяльності; окреслити основні критерії оцінки наукового знання і вимоги до організації дослідницької діяльності; дати знання щодо об'єктів та суб'єктів, джерел, змісту і захисту особистих немайнових та майнових прав інтелектуальної власності; виявити основні аналітичні та практичні особливості механізму підбору методологічних засад дослідження та його організації; підготувати студентів до можливості продовжити навчання на третьому рівні вищої освіти.

**6. Дисципліна спрямована на формування наступних компетентностей:**

**інтегральної**

Здатність розв'язувати складні наукові задачі та практичні проблеми, включно з прийняттям рішень щодо відбору даних та вибору методів досліджень при вивченні геосфер у різних просторово-часових масштабах із використанням комплексу міждисциплінарних даних та в умовах недостатності інформації, невизначеності умов та вимог.

**загальних**

ЗК4. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК6. Здатність до абстрактного мислення, пошуку та синтезу.

**7. Результати навчання:**

*Знати:*

- складові системи засад науки: наукова картина світу, принципи, ідеали і норми наукового дослідження, поняття наукового методу, методики та методології, підходи до класифікації основних методів наукового дослідження, методологічні моделі, методологічні особливості досліджень в геологічній науці, законодавче врегулювання відносин у сферах, що пов'язані із використанням об'єктів інтелектуальної власності.

*Вміти:*

- добирати, систематизувати й аналізувати інформацію, що стосується методології та організації наукових досліджень, логічно та професійно обґрунтовувати та висловлювати власну точку зору з актуальних наукових проблем геології, використовувати ефективні способи захисту прав інтелектуальної власності;
- організовувати та проводити дослідження із застосуванням валідних та надійних методів;
- узагальнювати результати досліджень та формулювати висновки;
- прогнозувати перспективи подальших досліджень в царині геологічної науки.

*Комунікація:*

- презентувати результати проведених досліджень та здійсненої самостійної роботи у вигляді доповідей та презентацій у т.ч. з проблематики геологічної науки.

Методи демонстрації результатів навчання:

- самостійна роботі з джерелами, самоаналіз виконаних завдань;
- використання ПО (Micr.PowerPoint) для презентацій, Платформи Google Meet, Zoom, Telegram для онлайн навчання.

*Автономність та відповідальність:*

- бути придатними для перевірки здобуття відповідних результатів навчання при атестації у формі ЄВВ

| *Результат навчання* (1. знати; 2. вміти; 3.комунікація; 4.автономність та відповідальність) | | *Форми (та\або методи і технології) викладання і навчання* | *Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання* | *Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни* |
|---|---|---|---|---|
| Код | Результат навчання | | | |
| *1.1* | Знати нормативні і законодавчі документи про наукову діяльність, інтелектуальну власність | лекції, самостійна робота (проектні, проблемні, модульні, дистанційні й цифрові) | виконання завдань для самостійної роботи (у формі написання реферату з самостійно обраної студентом теми) | 40 |
| *1.2* | Знати наукову картину світу, філософські і фізичні основи методології, організацію науково-дослідницької роботи | лекції, самостійна робота (проектні, проблемні, модульні, дистанційні й цифрові) | Підсумкові контрольні роботи на лекціях з метою перевірки засвоєного матеріалу, виконання завдань для самостійної роботи (у формі написання реферату з самостійно обраної студентом теми) | |
| *1.3* | Знати сучасні уявлення про теоретичні та емпіричні методи геологічної науки, наукові парадигми у геології та ознаки кризи, структуру і специфіку фізичних теорій | лекції, самостійна робота (проектні, проблемні, модульні, дистанційні й цифрові) | Підсумкові контрольні роботи на лекціях з метою перевірки засвоєного матеріалу, виконання завдань для самостійної роботи (у формі написання реферату з самостійно обраної студентом теми) | |
| *1.4* | Знати методологію вітчизняних і зарубіжних підходів у сучасних дискусіях, методологічний плюралізм у геологічній науці | лекції, самостійна робота (проектні, проблемні, модульні, дистанційні й цифрові) | Підсумкові контрольні роботи на лекціях з метою перевірки засвоєного матеріалу, виконання завдань для самостійної роботи (у формі написання реферату з самостійно обраної студентом теми) | |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| *2.1* | Знати основи авторського права і суміжних прав: об’єкти, суб’єкти, зміст | лекції, самостійна робота (проектні, проблемні, модульні, дистанційні й цифрові) | виконання завдань для самостійної роботи | 20 |
| *2.2* | Знати загальнонаукові методологічні принципи, їх зміну протягом розвитку науки | лекції, самостійна робота (проектні, проблемні, модульні, дистанційні й цифрові) | Підсумкові контрольні роботи на лекціях з метою перевірки засвоєного матеріалу, виконання завдань для самостійної роботи (у формі написання реферату з самостійно обраної студентом теми) | |
| *2.3* | Вміти використовувати у практичній діяльності ефективні способи захисту прав інтелектуальної власності | лекції, самостійна робота (проектні, проблемні, модульні, дистанційні й цифрові) | виконання завдань для самостійної роботи (у формі написання реферату з самостійно обраної студентом теми) | |
| *2.4* | Знати перспективні напрями геологічних досліджень | лекції, самостійна робота (проектні, проблемні, модульні, дистанційні й цифрові) | Підсумкові контрольні роботи на лекціях з метою перевірки засвоєного матеріалу, виконання завдань для самостійної роботи (у формі написання реферату з самостійно обраної студентом теми) | |
| *3.1* | Знати шляхи подолання комунікативних бар’єрів, які виникають за відсутності розуміння ситуації спілкування через різні погляди | самостійна робота (проектні, проблемні, модульні, дистанційні й цифрові) | Підсумкові контрольні роботи на лекціях з метою перевірки засвоєного матеріалу, виконання завдань для самостійної роботи (у формі написання реферату з самостійно обраної студентом теми) | 10 |
| *4.1* | Відповідальність за ініціювання оригінальних дослідницько-інноваційних проектів, спрямованих на розв’язання складних соціально значущих проблем пов’язаних із розвитком науки | самостійна робота | виконання завдань для самостійної роботи (у формі написання реферату з самостійно обраної студентом теми) | 20 |
| *4.2* | Автономність у науковому обґрунтуванні проблеми геологічного дослідження з урахуванням вітчизняного і зарубіжного досвіду | самостійна робота (проектні, проблемні, модульні, дистанційні й цифрові) | виконання завдань для самостійної роботи (у формі написання реферату з самостійно обраної студентом теми) | |
| *4.3* | Відповідальність за прийняті рішення | самостійна робота (проектні, проблемні, модульні, дистанційні й цифрові) | Підсумкові контрольні роботи на лекціях з метою перевірки засвоєного матеріалу, виконання завдань для самостійної роботи (у формі написання реферату з самостійно обраної студентом теми) | 10 |

**8. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання**

**Результати навчання дисципліни**

| Результати навчання дисципліни (код)<br><br>Програмні результати навчання (назва) | 1.1 | 1.2 | 1.3 | 1.4 | 2.1 | 2.2 | 2.3 | 2.4 | 3.1 | 4.1 | 4.2 | 4.3 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| ПРН03. Планувати і здійснювати наукові експерименти, писати наукові роботи за фахом. | + | + | + | + | + | + | + | + | + | + | + | + |

**9. Схема формування оцінки:**

**9.1 Форми оцінювання студентів:**

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу з усього навчального курсу. Оцінювання студентів здійснюється під час усіх видів навчальних занять. Загальна оцінка за семестр складається із балів, отриманих за аудиторну роботу (підсумкові контрольні роботи на лекціях з метою перевірки засвоєного матеріалу) та самостійної роботи (у формі написання реферату з самостійно обраної студентом теми). Мінімальна кількість балів за дисципліну при семестровому оцінюванні становить 48 балів, максимальна 80 балів.

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема **оцінювання теоретичної підготовки** – результати навчання (**знання** 1.1 – 1.4), що складає 40% від загальної оцінки та **оцінювання практичної підготовки** – результати навчання (**вміння** 2.1-2.4); (**комунікація** 3.1); (**автономність та відповідальність** 4.1-4.3), що складає 60% загальної оцінки.

**9.2 Організація оцінювання:**

**Оцінювання семестрової роботи за змістовною частиною 1 «Методологія наукових досліджень» (макс. 40 балів , рубіжна оцінка 24 бали):**

1. Підсумкові контрольні роботи на лекціях з метою перевірки засвоєного матеріалу): РН 1.2, 1.3, 1.4, 2.2, 2.4, 3.1, 4.3 – 28 балів. т
2. Самостійна робота (у формі написання реферату з самостійно обраної студентом теми): РН 1.1, 2.1, 2.3, 4.1, 4.2. – 12 балів.

**Оцінювання семестрової роботи за змістовною частиною 2 «Основи інтелектуальної власності» (макс. 40 балів, рубіжна оцінка 24 бали):**

1. Підсумкові контрольні роботи на лекціях з метою перевірки засвоєного матеріалу): РН 1.2, 1.3, 1.4, 2.2, 2.4, 3.1, 4.3 – 28 балів.
2. Самостійна робота (у формі написання реферату з самостійно обраної студентом теми): РН 1.1, 2.1, 2.3, 4.1, 4.2. – 12 балів.

**Підсумкове оцінювання у формі заліку:** Залік проходить у вигляді письмового тесту і складається з питань всіх частин програми та оцінюється, відповідно, у 20 балів (рубіжна оцінка 12 балів).

| | **Семестрова кількість балів ЗМ 1** | **Семестрова кількість балів ЗМ 2** | **ПКР** (підсумкова контрольна робота) **/ залік** | **Підсумкова оцінка** |
|---|---|---|---|---|
| *Мінімум* | *24* | *24* | *12* | *60* |
| **Максимум** | **40** | **40** | **20** | **100** |

Таким чином, підсумкова оцінка **змістовної частини 1 «Методологія наукових досліджень»** (мінімум 30, максимум 50 балів) складається із суми кількості балів за семестрову роботу (мінімум 24, максимум 40 балів) та підсумкового заліку у формі тесту (мінімум 6, максимум 10 балів).

Підсумкова оцінка **змістовної частини 2 «Основи інтелектуальної власності»** (мінімум 30, максимум 50 балів) складається із суми кількості балів за семестрову роботу (мінімум 24, максимум 40 балів) та підсумкового заліку у формі тесту (мінімум 6, максимум 10 балів).

**Оцінювання передбачає нульову толерантність до будь-яких проявів академічної недоброчесності.**

**9.3 Шкала відповідності оцінок:**

| | |
|---|---|
| **Зараховано** / Passed | 60-100 |
| **Не зараховано** / Fail | 0-59 |

**10. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план занять**

| № з/п | Номер і назва теми | Кількість годин | | |
|---|---|---|---|---|
| | | **Лекції** | **Семінари** | **С/р** |
| **0 семестр (настановча сесія)<br>Змістовна частина 1. «Методологія наукових досліджень»** | | | | |
| 1. | Тема 1. Наука як феномен і дослідницька діяльність. | 1 | | 12 |
| 2. | Тема 2. Основні засади функціонування наукової методології. | 2 | | 15 |
| 3. | Тема 3. Організація та планування наукового дослідження. | | | 15 |
| 4. | Тема 4. Презентація результатів наукових досліджень. Основні способи, види та типи. | | | 15 |
| **1 семестр<br>Змістовна частина 2. «Основи інтелектуальної власності»** | | | | |
| 5. | Тема 5. Поняття інтелектуальної, творчої діяльності, її значення та роль у розвитку суспільства. | | | 5 |
| 6. | Тема 6. Система права інтелектуальної власності. Основи авторського права і суміжних прав: об’єкти, суб’єкти, зміст. | | | 8 |
| 7. | Тема 7. Основи охорони прав на об’єкти промислової власності: об’єкти, суб’єкти, зміст. | | | 5 |
| 8. | Тема 8. Захист прав інтелектуальної власності. | | | 10 |
| | *Залік* | 1 | | |
| | ***ВСЬОГО в 0-му і 1-му семестрах*** | ***4*** | | ***85*** |

**Загальний обсяг 90** год в тому числі:
Лекцій **– 4** год.
Консультація – **1** год.
Самостійна робота **– 85** год.

*Теми, що виносяться на самостійне вивчення:*
*Тема 3. Організація та планування наукового дослідження.*
*Тема 4. Презентація результатів наукових досліджень. Основні способи, види та типи.*
*Тема 5. Поняття інтелектуальної, творчої діяльності, її значення та роль у розвитку суспільства.*
*Тема 6. Система права інтелектуальної власності. Основи авторського права і суміжних прав: об’єкти, суб’єкти, зміст.*
*Тема 7. Основи охорони прав на об’єкти промислової власності: об’єкти, суб’єкти, зміст.*
*Тема 8. Захист прав інтелектуальної власності.*

## Рекомендовані джерела:

**Основні:**


1. Дзьобань О. П. Методологія, організація та технологія наукових досліджень: навч. посіб. для аспірантів / О. П. Дзьобань; ДНУ «Ін-т інформації, безпеки і права Нац. академії прав. наук України». Київ; Одеса : Фенікс, 2025. 284 с.
2. Добронравова І. С., Руденко О. В., Сидоренко Л. І. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. За ред. І. С. Добронравової (ч. 1), О. В. Руденко (ч. 2). Київ: ВПЦ «Київський університет», 2018. 607 с.
3. Дударєв І. М., Кузьмін О. В. (2023) Практикум з методології наукових досліджень: навчальний посібник. Одеса: Олді+.
4. Євтушенко М., Хижняк М. Методологія та організація наукових досліджень. Навчальний посібник. Київ: Вид. Центр навч.літ. 2019. 350 с.
5. Методологічне та інструментальне забезпечення наукових досліджень: навчальний посібник / за ред. д-ра екон. наук, проф. О. А. Шевчука. (2020) Ірпінь: Ун-т ДФС України.
6. Методологія та організація наукових досліджень: підручник; [вид. 3-е, змін. та доп.]; Б. І. Мокін, О. Б. Мокін, В. Б. Мокін. Вінниця: ВНТУ, 2023. 230 с.
7. Основи інтелектуальної власності: навчальний посібник / О. П.Орлюк (кер. авт. кол.), А. О.Кодинець, Ю. В.Носік та ін.; за ред. О. П. Орлюк. Київ: Інтерсервіс, 2016. 382 с.
8. Попова Л. М., А.В. Хромов А. В., Шуба І. В. Інтелектуальна власність. Підручник. Харків: «Федорко», 2021. 262 с.
9. Ap1ip T. and Davis J. Intellectual Properti Law. Oxford: Oxford University Press, 2021. 952 p.
10. International Intellectual Property: A Handbook of Contemporary Research. D. Gervais. Edward Elgar Publishing. 2015. 512 p.


**Додаткові:**


1. Волинець І.П. Правове регулювання діяльності патентних повірених в Україні: проблеми дисциплінарної відповідальності та напрями вдосконалення. Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Юридичні науки". 2025. № 9 (91). С. 101–106.
2. Денис О. Б.., Кубишина Н. С. Методологія наукових досліджень в маркетингу: навчально-методичний комплекс: навч. посіб. для здобувачів ступеня доктора філософії за спеціальністю 075 «Маркетинг». Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 62 с.
3. Кодинець А. О. Право на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг: монограф. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2007. 312 с.
4. Носік Ю. Зміна правового режиму державних реєстрів інтелектуальної власності для забезпечення національної безпеки і оборони. Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство». 2026. Випуск № 01, частина 1. С. 273–277. DOI https://doi.org/10.24144/2788-6018.2026.01.1.44
5. Основи інтелектуальної власності: навчальний посібник / О.П.Орлюк (кер. авт. кол.), А.О.Кодинець, Ю.В.Носік та ін.; за ред. О.П.Орлюк. К.: Інтерсервіс, 2016. 382 с.
6. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
7. Світличний О. П. Право інтелектуальної власності. Київ: НУБіП України, 2016. 355 с. 14.Сергієнко В. В., Коршакова О. М. Інтелектуальна власність: навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. 124 с.
8. Строкань О. В., Мірошниченко М. Ю. Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності: конспект лекцій. Мелітополь: Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2021. 152с.
9. Eyisi Daniel. The Usefulness of Qualitative and Quantitative Approaches and Methods in Researching Problem-Solving Ability in Science Education Curriculum. Journal of Education and Practice. 2016. 7 (15). P. 91–100.

10. Kharchenko O, Nosik Y. Encroachment of a Right and Threat of Infringement of a Right as Grounds for the Right to Enforcement of Intellectual Property Rights. Visegrad Journal on Human Rights. 2025. № 3. P. 34–41.

**Законодавство:**


- ЗАКОН УКРАЇНИ Про наукову та науково-технічну діяльність Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text
- ЗАКОН УКРАЇНИ Про вищу освіту Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text
- ЗАКОН УКРАЇНИ Про освіту Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text
- ЗАКОН УКРАЇНИ Про академічну доброчесність Режим доступу:
- https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-%D0%86%D0%A5#Text
- ЗАКОН УКРАЇНИ Про авторське право і суміжні права. Режим доступу:
- https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#n855
- Кабінет Міністрів України. (2022). Розпорядження про затвердження національного плану щодо відкритої науки. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/892-2022-%D1%80#Text
- UNESCO. (2021). Recommendation on open science. UNESCO. https://doi.org/10.54677/MNMH8546


**Нормативно-правові акти:**
**Міжнародні документи:**


- Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів 1886 року. Закон України «Про приєднання України до Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів (Паризького акта від 24 липня 1971 року, зміненого 2 жовтня 1979 року). Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1995, № 21, ст.155 (із змінами).
- Договір ВОІВ про авторське право. Про приєднання до Договору див. Закон № 2733-III від 20.09.2001 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_770.
- Договір ВОІВ про виконання і фонограми. Про приєднання до Договору див. Закон № 2732-III від 20.09.2001 р. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_769.
- Договір про закони щодо товарних знаків 1994 року. Договір ратифіковано Законом № 380/95-ВР від 13.10.1995 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_102.
- Лісабонська угода про охорону найменувань місця походження товару та їх міжнародна реєстрація 1958 року. URL: http://www.wipo.int/treaties/en/text.jsp?file_id=285856.
- Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків 1891 року. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_134.


**Загальне законодавство у сфері інтелектуальної власності:**


- Конституція України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80
- Цивільний кодекс України. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15


**Спеціальне законодавство України у сфері авторського права і суміжних прав:**


- Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав. Закон України від 15 травня 2018 р. // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 32, ст.242.
- Про державну реєстрацію прав автора на твори науки, літератури і мистецтва: постанова Кабінету Міністрів України від 18 липня 1995 р. № 532. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/532-95-%D0%BF

**Спеціальне законодавство України у сфері промислової власності:**

- Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 15 грудня 1993 року // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст. 32 (зі змінами).
- Закон України «Про охорону прав на промислові зразки» від 15 грудня 1993 року // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст. 34 (зі змінами).
- Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» від 15 грудня 1993 року // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст. 36 (зі змінами).
- Про правову охорону географічних зазначень: Закон України від 16 червня 1999 р. в редакції Закону № 123-IX від 20.09.2019. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-14#Text.
- Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів: Закон України від 5 листопада 1997 р. в редакції Закону № 111-IX від 19.09.2019. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/621/97#Text.